

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 440/2016-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. júna 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], zastúpeného advokátkou JUDr. Katarínou Gahírovou, Centrum 27/32, Považská Bystrica, pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd konaním Okresného súdu Považská Bystrica a jeho rozsudkom č. k. 6 C 31/2010-342 z 26. apríla 2012, rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 6 Co 153/2012-401 zo 17. decembra 2013 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 142/2014 z 29. júla 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. decembra 2015 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“) pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) konaním Najvyššieho súdu

Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) a jeho uznesením sp. zn. 6 Cdo 142/2014 z 29. júla 2015, konaním Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) a jeho rozsudkom č. k. 6 Co 153/2012-401 zo 17. decembra 2013 a konaním Okresného súdu Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) a jeho rozsudkom č. k. 6 C 31/2010-342 z 26. apríla 2012 (v sťažnosti je nesprávne uvedený dátum 26. apríla 2011, pozn.).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol žalovaným v občianskoprávnom konaní o zaplatenie náhrady za užívanie bytu, ktorého je spolu so žalobkyňou v tom konaní podielovým spoluvlastníkom, od 2. marca 2008 do 30. apríla 2011 vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 6 C 31/2010. V tomto konaní nebol úspešný a okresný súd mu rozsudkom č. k. 6 C 31/2010-342 z 26. apríla 2012 uložil zaplatiť žalobkyni náhradu za užívanie bytu vo výške 1 875,07 € s ročným úrokom z omeškania vo výške 9 % od 12. mája 2011 do zaplatenia, ako aj náhradu trov jej právneho zastúpenia. Na základe sťažovateľom podaného odvolania krajský súd rozsudkom č. k. 6 Co 153/2012-401 zo 17. decembra 2013 potvrdil rozsudok okresného súdu. Následne najvyšší súd uznesením sp. zn. 6 Cdo 142/2014 z 29. júla 2015 sťažovateľom podané dovolanie ako neprípustné odmietol.

Proti tomuto postupu všeobecných súdov sťažovateľ namietol porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočívajúceho v nerešpektovaní povinností súdu formulovaných v Občianskom súdnom poriadku (ďalej len „OSP“). Konkrétne namietal:

1. Vo vzťahu ku konaniu pred okresným súdom:

- nedodržanie lehoty podľa § 115 ods. 2 OSP, keď okresný súd doručil predvolanie na pojednávanie nariadené na 4. marec 2010 až 1. marca 2010, t. j. v lehote kratšej ako zákonom ustanovených 5 dní;

- okresný súd nerozhodol o jeho žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov a žiadosti o ustanovenie bezplatného právneho zástupcu, ale vo veci pojednával bez ďalšieho vyjadrenia sa k jeho žiadosti; oslobodenie od súdnych poplatkov mu súd priznal až na opakovaný návrh v konaní, ktorý sťažovateľ urobil do zápisnice na pojednávaní konanom 13. mája 2010;

- súd hrubo zanedbal svoju poučovaciu povinnosť vyplývajúcu mu z § 5 OSP.

2. Vo vzťahu ku konaniu pred krajským súdom:

- krajský súd sa nezaoberal doplneniami odvolania sťažovateľa formulovaného jeho právnym zástupcom z 11. júna 2016 a 12. júna 2016 (v súdnom spise na č. 1. 376 a č. 1. 387), pričom tieto doplnenia uvádzali skutočnosti podstatné pre rozhodnutie súdu;

- odôvodnenie rozsudku krajského súdu, ako ani okresného súdu nespĺňa požiadavku kladenú naň § 157 ods. 2 OSP – *„Odvolací súd sa nevysporiadal so žiadnou námietkou žalovaného, napadnuté rozhodnutie je nejasné, nezrozumiteľné, zmätočné a nepreskúmateľné. Súd len všeobecne konštatuje, že žalobkyňa nemohla užívať byt pre konflikty so žalovaným, avšak nie je možné sa z rozsudku dozvedieť, z akého dôvodu súd prišiel k takémuto záveru.“*. Pre zvýraznenie dôležitosti požiadavky riadneho odôvodnenia poukázal sťažovateľ na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 226/2003, ako aj rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. H. c. Belgicko z 30. novembra 1987 či slovenskú judikatúru, konkrétne rozhodnutie č. R 37/1985.

3. Vo vzťahu ku konaniu najvyšším súdom:

- najvyšší súd podal nesprávny výklad § 237 písm. f) OSP, keď skonštatoval, že *„nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku, ale mohlo by predstavovať len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 1 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku, ktorá sama o sebe nezakladá prípustnosť dovolania“*. Sťažovateľ je toho názoru, že takýto výklad § 237 písm. f) OSP tiež zakladá porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

V tomto smere sťažovateľ poukázal na rozhodovaciu činnosť najvyššieho súdu, ktorý vo viacerých svojich rozhodnutiach vyslovil názor zhodný s tým, ktorý on sám zastáva. Ide najmä o rozhodnutia vo veciach sp. zn. 5 Obdo 32/2013, sp. zn. 4 MCdo 6/2013, 4 Cdo/90/2013, 1 ObdoV 10/2012 či sp. zn. 2 MCdo 24/2012, 7 Cdo 69/2013, 2 Cdo 11/2010, ako aj sp. zn. 2 Cdo 170/2005. V týchto rozhodnutiach teda najvyšší súd, síce v odlišných formuláciách, dospel k záveru, že *„Nepreskúmateľnosť rozhodnutia treba považovať za porušenie práva účastníka na spravodlivý súdny proces, čo napĺňa znaky odňatia možnosti konať pred súdom podľa § 237 písm. f) Občianskeho*

súdneho poriadku“. Rovnako tak poukázal na nález ústavného súdu vo veci č. k. III. ÚS 198/2011-31, v ktorom ústavný súd vyslovil, že dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa §237 písm. f) OSP je vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odňala možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva, ktoré sú mu priznané pre účely zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f) OSP významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne i ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Dodal, že výklad uskutočnený dovolacím súdom korešpondujúci s rozhodnutím č. R 11/1998 (ktoré považuje nedostatky v odôvodnení súdneho rozhodnutia len za tzv. inú vadu) je od doby jeho vynesenia už prekonaný a že je na mieste ochrana jeho práv ústavným súdom.

Sťažovateľ je toho názoru, že k porušeniu jeho základných práv došlo nielen rozhodnutím najvyššieho súdu, tak ako to už argumentuje, ale aj rozhodnutím krajského súdu o jeho odvolaní. Namietol, že rozsudkom krajského súdu bolo porušené jeho právo na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 46 ods. 1 ústavy. Konanie okresného súdu i krajského súdu označil za rozporné so základnými právami a slobodami a porušenie videl nielen v nedostatočnom odôvodnení súdneho rozhodnutia, ale aj v ďalších procesných pochybeniach, najmä okresného súdu, ktoré špecifikoval v sťažnosti (nedodržanie lehoty na prípravu pojednávania, neustanovenie právneho zástupcu účastníkovi konania včas a riadne, tak aby tento mohol vykonať svoje poslanie efektívne, teda od prvého úkonu, nesplnenie si poučovacej povinnosti prvostupňového súdu a iné).

V závere uviedol, že rozhodnutie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť 27. januára 2014, avšak lehotu na podanie ústavnej sťažnosti v zmysle § 53 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) treba považovať za zachovanú vzhľadom na uplatnenie mimoriadneho odvolacieho prostriedku – dovolania, spôsobilého zabezpečiť ochranu práv sťažovateľa, ktoré bolo dovolacím súdom odmietnuté ako neprípustné (pozri uznesenie ústavného súdu č. k. IV. ÚS 481/2011-19 z 10. novembra 2011).

Sťažovateľ zároveň vznesol žiadosť o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde v sume 3 000 €, keďže „považuje zásah do jeho zákonom chránených práv za výrazný; súdne konanie jeho osobu zaťažuje už takmer 6 rokov a úkony prvostupňového, druhostupňového ako i dovolacieho súdu mu odopreli možnosť spravodlivo ukončiť súdny spor“.

Na základe týchto skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd jeho sťažnosť po predbežnom prerokovaní prijal na ďalšie konanie a nálezom vyslovil, že:

„1. Základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. 07. 2015, sp. zn. 6Cdo 142/2014, rozsudkom Krajského súdu Trenčín zo dňa 17. 12. 2013, sp. zn. 6Co 153/2012-401, rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 26. 04. 2011, sp. zn. 6C 31/2010-342 a konaním Okresného súdu Považská Bystrica vedenom pod sp. zn. 6C 31/2010 porušené bolo.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. 07. 2015, sp. zn. 6Cdo 142/2014 sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu zaplatiť sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 3.000,00 €.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný do 3 dní od právoplatnosti tohto nálezu zaplatiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia vo výške 179,44 € (t. j. 2 úkony právnej služby - prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie na súd vo veci samej; 2 x režijný paušál).“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že jednou z úloh ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je posúdenie opodstatnenosti sťažnosti. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného

orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Sťažovateľ v prejednávanej veci využil pred podaním sťažnosti možnosť mimoriadneho opravného prostriedku a proti rozsudku krajského súdu podal dovolanie. O tomto najvyšší súd rozhodol uznesením sp. zn. 6 Cdo 142/2014 z 29. júla 2015 tak, že dovolanie odmietol. Ústavný súd konštatuje, že nie je dôvod spochybňovať, že sťažnosť sťažovateľa nasmerovaná proti uzneseniu najvyššieho súdu doručeného okresnému súdu na účely ďalšieho exportovania 21. septembra 2015 doručená ústavnému súdu 9. decembra 2015 bola podaná včas (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde). Ústavný súd preto pristúpil k jej preskúmaniu z hľadiska splnenia podmienok pre jej prijatie na ďalšie konanie.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

K námietke porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým konaním okresného súdu a jeho rozsudkom

Právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity, ktorého zmysel a účel spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci

ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

Podľa § 201 OSP účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje. Ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkom a vedľajším účastníkom, môže podať odvolanie aj vedľajší účastník.

To, proti ktorým rozhodnutiam nie je odvolanie prípustné, určuje pre všeobecné občianskoprávne konanie § 202 OSP, z ktorého vyplýva, že odvolanie proti rozsudku okresného súdu v tu prejednávanej veci vylúčené nebolo a sťažovateľ ho aj riadne využil. Do preskúmvacej právomoci súdu v konaní o odvolaní patrí tiež skúmať, či súd prvého stupňa riadne rešpektoval procesné práva účastníkov konania.

Preto, pokiaľ je proti rozhodnutiu okresného súdu prípustné odvolanie, bez ohľadu na to, či ho účastník konania využil alebo nie, právomoc krajského súdu preskúmať zákonnosť takého rozhodnutia vylučuje právomoc ústavného súdu (§ 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde) vo vzťahu k nemu.

Sťažovateľ možnosť podania odvolania proti rozsudku okresného súdu využil.

Ústavný súd preto sťažnosť v časti smerujúcej proti rozsudku okresného súdu odmietol z dôvodu nedostatku právomoci (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

K námietke porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

Vo vzťahu k splneniu procesných podmienok prípustnosti sťažnosti smerujúcej proti napadnutému rozsudku krajského súdu vychádzal ústavný súd v zmysle rozsudku

Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci *Zvolský a Zvolská verzus Česká republika* (sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54) z právoplatnosti sťažnosťou napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľa ako procesne neprípustné, a preto dvojmesačnú lehotu na podanie sťažnosti podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde považoval v jeho prípade za zachovanú.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov.

Ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

V súvislosti s námietkou porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ústavný súd navyše pripomína, že obsahom tohto práva je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Všeobecný súd je povinný na procesné úkony účastníkov primeraným, zrozumiteľným a ústavne

akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným právnym poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu a štádia civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu (I. ÚS 372/06).

Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy však nepatrí právo účastníka dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 240/2013).

Aj Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre stabilne zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru síce ukladá súdom povinnosť odôvodniť svoje rozhodnutia, túto požiadavku však nemožno chápať tak, že súdy majú povinnosť dať podrobnú odpoveď na každý argument (rozsudok vo veci Van Hurk v. Holandsko z 19. 4. 1994, č. 16034/90, bod 61). Rozsah, na ktorý sa povinnosť súdov odôvodniť svoje rozhodnutia vzťahuje, môže byť podľa povahy rozhodnutia rôzny. Okrem iného je potrebné zohľadniť aj rôznorodosť návrhov, ktoré účastník konania môže podať na súdy, ako aj rozdiely existujúce v zmluvných štátoch v súvislosti s právnou úpravou, zvyklosťami, právnymi názormi a vynášaním a vyhotovovaním rozhodnutí (rozsudok vo veci Ruiz Torija a Hiro Balani v. Španielsko z 9. 12. 1994, č. 18390/91). Skutočnosť, že súd neprerokuje každú podrobnosť tvrdenú účastníkom konania, nie je sama osebe v rozpore s požiadavkou spravodlivého prerokovania veci. Podstatné však je, aby sa neprehliadlo právo účastníka konania byť vypočutý a aby súd posúdil tvrdenia účastníka konania, hoci sa to explicitne neodráža v konečnom rozhodnutí (rozhodnutie č. 10153/82 z 13. 10. 1986, D. R. 49, s. 67 a 74). Odvolací súd sa tiež pri zamietnutí odvolania v zásade môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu (rozsudok vo veci Helle v. Fínsko z 19. 12. 1997, č. 20772/92).

Predmetom sťažnosti vo vzťahu k odvolaciemu súdu je námietka porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 6 Co 153/2012-401 zo 17. decembra 2013, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu č. k. 6 C 31/2010-342 z 26. apríla 2012 o uložení povinnosti sťažovateľovi zaplatiť

žalobkyni sumu 1 875,07 € s ročným úrokom z omeškania vo výške 9 % od 12. mája 2011 do zaplataenia.

Námietky sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu spočívali v tom, že krajský súd sa nezaoberal doplneniami odvolania sťažovateľa z 11. júna 2016 a 12. júna 2016, že sa odvolací súd nevysporiadal so žiadnou námietkou sťažovateľa a že napadnuté rozhodnutie je nejasné, nezrozumiteľné, zmätočné a nepreskúmateľné.

Na účely overenia opodstatnenosti vznesených námietok sa ústavný súd oboznámil s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu a na rozdiel od sťažovateľa nepovažuje napadnutý rozsudok krajského súdu za arbitrárny ani zjavne neopodstatnený, keďže z neho vyplýva dostatok právne relevantných argumentov odôvodňujúcich ním prijaté rozhodnutie. V danej veci išlo už o druhé rozhodnutie krajského súdu po tom, ako prvý rozsudok okresného súdu bol uznesením krajského súdu č. k. 6 Co 200/2012-233 zo 17. februára 2012 zrušený a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie, pričom okresný súd v ďalšom konaní doplnil dokazovanie v zmysle zrušujúceho uznesenia krajského súdu a dospel ku skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa krajský súd nielen stotožnil, ale ich aj náležite vyhodnotil.

Vychádzajúc z uvedeného preskúmaním napadnutého rozsudku krajského súdu ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval ústavne súladným spôsobom, jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné. Krajský súd primerane rozumným a v okolnostiach veci postačujúcim spôsobom reflektoval na sťažovateľom vznesené tvrdenia, na prerokovaný prípad aplikoval relevantné hmotnoprávne a procesnoprávne ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov a svoje rozhodnutie, ktorým čiastočne zmenil rozsudok okresného súdu, presvedčivo a náležite odôvodnil. Možno teda uzavrieť, že krajský súd zodpovedal všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktorej sa sťažovateľ svojím návrhom domáha.

Namietaným postupom krajského súdu a ani jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným označeným postupom krajského súdu a jeho rozhodnutím.

Ústavný súd preto sťažnosť aj v časti smerujúcej voči rozsudku krajského súdu v danom prípade odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

K námietke porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

Dôvody, pre ktoré sťažovateľ namietal nesúlad napadnutých rozhodnutí súdov a konania im predchádzajúceho ako rozporných s ústavou, sú, ako to vyplynulo z pripojeného dovolania a rozhodnutia o ňom, tiež dôvodmi, v ktorých videl porušenie svojich procesných práv a odňatie možnosti konať pred súdom, tak ako to má na mysli § 237 OSP.

Ako vyplýva z pripojeného uznesenia o odmietnutí dovolania sťažovateľa, najvyšší súd sa nimi riadne zaoberal a dospel k záveru, že rozhodnutia krajského súdu a okresného súdu zodpovedajú zákonom ustanoveným požiadavkám ochrany procesných práv účastníka súdneho konania kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Svoje rozhodnutie založil na zistení absencie väd podľa § 237 OSP, osobitne podľa § 237 písm. f) OSP, a o neprípustnosti dovolania. Vady, na ktoré sťažovateľ vo svojom dovolaní poukazoval, sa zhodujú s vadami, ktoré podľa jeho názoru viedli k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 6 ods. 1 dohovoru. Najvyšší súd sa s týmito námietkami sťažovateľa náležite vysporiadal a uzavrel, že *„Súd prvého stupňa neodňal žalovanému možnosť konať pred súdom ani tým, že sa nezaoberal hneď na prvom pojednávaní dňa 4.3.2010 s jeho žiadosťou o oslobodenie od súdnych poplatkov a žiadosťou o ustanovenie bezplatného právneho zastúpenia. Z obsahu spisu totiž vyplýva, že okresný súd rozhodol o žiadosti ihneď po pripojení príslušných dokladov uznesením z 19. mája 2010 tak, že žalovanému priznal oslobodenie od súdnych poplatkov a za zástupcu mu ustanovil Centrum právnej pomoci.“*

Ako nenáležitú a nepodloženú vyhodnotil najvyšší súd aj námietku, že „z rozsudku odvolacieho súdu, resp. okresného súdu nie je možné sa dozvedieť, ako súd prišiel k záveru, že žalobkyňa nemohla užívať byt pre konflikty so žalovaným“. Bol toho názoru, že krajský súd sa v dôvodoch rozsudku „bližšie vyjadril aj k otázke, či predmetný byt a teda aj podiel žalobkyne, užíval výlučne žalovaný a zaujal stanovisko aj k správnosti rozsahu súdom prvého stupňa určenej náhrady. Podľa dovolacieho súdu odvolací súd sa tak vyjadril ku všetkým podstatným skutočnostiam objasňujúcim skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie jeho rozsudku v kontexte s dôvodmi uvedenými v rozsudku súdu prvého stupňa ako celok splňa preto parametre zákonného odôvodnenia. Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že súdy neodôvodnili svoje rozhodnutia podľa predstáv žalovaného.“

Ústavný súd opätovne pripomína, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu (napr. I. ÚS 206/09, II. ÚS 328/09, III. ÚS 240/09, IV. ÚS 390/09, I. ÚS 145/2010 a iné). Zo subsidiárnej štruktúry systému ochrany ústavnosti totiž vyplýva, že práve všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie práv a slobôd vyplývajúcich z ústavy alebo dohovoru (I. ÚS 4/00), preto právomoc ústavného súdu pri ochrane práva každého účastníka konania nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (II. ÚS 13/01), alebo všeobecné súdy neposkytnú ochranu označenému základnému právu sťažovateľa v súlade s ústavnoprocесnými princípmi, ktoré upravujú výkon ich právomoci.

Ústavný súd už v minulosti vyslovil, že súčasťou práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného práva (I. ÚS 145/2010).

Namietané rozhodnutie najvyššieho súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené, ústavný súd preto nie je oprávnený ani povinný jeho postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do jeho právneho názoru.

Ústavný súd preto uzavrel, že uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 142/2014 z 29. júla 2015 nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a ani základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd rozhodol o odmietnutí sťažnosti sťažovateľa v časti namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu pre jej zrejmu neopodstatnenosť (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi uvedenými v petite sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. júna 2016